

ความสุนทรีย์จากม้าน้ำ *

Aesthetic of the seahorse

ณัฐนันท์ บัวงาม **

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ หัวข้อ ความสุนทรีย์จากม้าน้ำ เป็นการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเครื่องเคลือบดินเผา ในรูปแบบงานประติมากรรม โดยนำลักษณะทางกายภาพของม้าน้ำที่คล้ายกับใบไม้ทะเล มีเส้นใยยื่นออกมาจากผิวหนัง มีสีส้มและรูปร่างที่มีการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมหรือปะการัง พฤติกรรมการทำตัวนิ่งๆเพื่อพรางตัวจากศัตรู ทำให้ข้าพเจ้าได้เกิดมุมมอง แง่คิดจากสัตว์ตัวเล็กๆว่าสามารถปรับตัวได้อย่างชาญฉลาด ประหนึ่งเป็นใบไม้ทะเล หรือ ปะการังในใต้ท้องทะเล ท่ามกลางสิ่งแวดล้อมที่เต็มไปด้วยอันตราย เพื่อสื่อความถึงความสุนทรีย์ ความงามของรูปทรงม้าน้ำ จังหวะของการเคลื่อนไหวและแสดงออกถึงความกลมกลืน ความเป็นเอกภาพของรูปทรงกับพื้นที่ว่าง สะท้อนให้เห็นถึงความงดงามในการปรับตัวเพื่อการดำรงอยู่ของชีวิต การสร้างสรรค์ผลงานขึ้นรูปด้วยดินสโตนแวร์ ซึ่งมีอัตราส่วนของวัตถุดิบ ดังนี้

ดินคำสุราษฎร์ธานีร้อยละ 50

ดินขาวลำปาง ร้อยละ 45

ซิลิกา ร้อยละ 10

ทรายละเอียด ร้อยละ 4

เคลือบผลงานโดยมีส่วนผสมของวัตถุดิบคือ โปแตสเฟลด์สปาร์ ซิงค์ออกไซด์ แคลเซียมคาร์บอเนต ซิลิกา ดินขาวลำปาง และผสมสารให้สีได้แก่ โคบอลต์ออกไซด์ ไทเทเนียมไดออกไซด์ ทองแดงออกไซด์ และสีสำเร็จรูป เพื่อให้เคลือบที่ได้มีสีสันคล้ายบรรยากาศของใต้ท้องทะเลสีส้มของม้าน้ำ และให้เคลือบมีความสอดคล้องกับแนวความคิด โดยมีลักษณะเป็นเคลือบที่บิผิวมันและเคลือบกึ่งมันกึ่งด้าน เเผาเคลือบที่อุณหภูมิ 1,200 องศาเซลเซียส ในบรรยากาศสันดาปสมบูรณ์

การสร้างสรรค์ของโครงการประกอบด้วยผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผาในรูปแบบประติมากรรมติดตั้งบนผนัง มีขนาดประมาณ 4-6 เมตร จำนวน 2 ชุด เพื่อสื่อความหมายที่สอดคล้องตามแนวความคิดของการสร้างสรรค์ ที่มีลักษณะเฉพาะตัว ได้ผลงานศิลปะเครื่องเคลือบดินเผาที่มีคุณค่าตามแนวคิดหลักและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งสามารถนำผลงานศิลปะเครื่องเคลือบดินเผาไปแสดงเผยแพร่แนวความคิดได้

* เนื้อหาส่วนใหญ่ของบทความชิ้นนี้เรียบเรียงขึ้นจากวิทยานิพนธ์ ปริญญาศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาเครื่องเคลือบดินเผา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2553 เรื่อง “ความสุนทรีย์จากม้าน้ำ” โดยมี ศาสตราจารย์เกียรติคุณเสริมศักดิ์ นาคบัว เป็นที่ปรึกษาหลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์กรรณา กองสุข เป็นที่ปรึกษาร่วม

** ณัฐนันท์ บัวงาม นักศึกษาระดับปริญญาศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาเครื่องเคลือบดินเผา คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, bzi_bzy@hotmail.com

คำสำคัญ : ความสุนทรีย์

Abstract

The topic of this thesis is about aesthetic of a seahorse. The creation of ceramic art in the form sculpture. By the physical characteristics of the sea horse that looks like leaf or seaweed protruding from the skin. The colors and shapes that have use to adapt to the environment. Behavior of being still to camouflage from enemies. I have formed the view. The standpoint of the small animals that can adapt wisely among environment filled with danger. I try to communicate to the enjoyment. The beauty of the sea horse shape. Rhythm of movement and expression of harmony. Unity of form and space. Reflects the aesthetic adaptation to the existence of life.

Creation of clay formed by stoneware clay which is the ratio of the raw materials as follows.

Ball clay (Surat Thani black clay)	50 percent.
Kaolin (Lampang white clay)	45 percent
Silica	10 percent.
Milled sand	5 percent

Works by glaze a mixture of ingredients. Potash feldspar , zinc oxide , calcium carbonate , Silica , Kaolin (Lampang white clay) and the colors mixtures such as Cobalt oxide , titanium dioxide , copper oxide and ceramic stain to be glaze with a colorful sea-like atmosphere of the colorful sea horse And to make the glaze color consistent with the concept of the thesis. The glaze features a semi-solid oily. Burn glaze at 1200 °c in oxidation atmosphere.

This project included two sets of wall installed 4-6 meters sculpture. The singularity of this project can reflect valuable concepts and objectives set. Which can show the public about the concept of enjoyment and aesthetic.

Key Word : Aesthetic

บทนำ

ม้าน้ำเป็นสัตว์ที่มีฉายานักอำพรางตัวสูง เพราะสามารถอำพรางตัวให้กลมกลืนกับสิ่งแวดล้อมที่อยู่ได้นอกจากจะมีวิวัฒนาการของรูปร่าง ให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่อาศัยอยู่ เช่น ม้าน้ำที่อาศัยอยู่ตามแนวปะการัง ก็มักจะมีหนามยาว และมีสีสันทสวยงาม หรือม้าน้ำชนิดที่อาศัยอยู่ในดงสาหร่ายทะเลที่พบในทะเลเมดิเตอร์เรเนียน ก็มีเส้นใยออกมาจากผิวหนัง คล้ายกับสาหร่ายในบริเวณที่ม้าน้ำชนิดนี้อาศัยอยู่ และที่น่าอัศจรรย์ให้ติดตามมากที่สุด ก็คงจะเป็นเรื่องที่ม้าน้ำ มักจะปรับเปลี่ยนสีของลำตัวได้ตามสภาพของแสงและอารมณ์ โดยเฉพาะเวลาที่เกี่ยวพาราสี หรือในยามต่อสู้ ม้าน้ำเป็นสัตว์เลือดเย็น มีกระดูกสันหลังหายไ้ทางเหงือก จัดอยู่ในกลุ่มปลาทะเลแต่มีรูปร่างแตกต่างไปจากปลาชนิดอื่น ส่วนหัวจะมีลักษณะเหมือนม้าที่มีปากยาวยื่นออกไปเป็นท่อ ลำตัวปกคลุมด้วยเปลือกแข็งเป็นข้อ ๆ ณะว่ายน้ำหรือเกาะกับที่จะตั้งลำตัวขึ้นและเอาส่วนท้องยื่นไปทางด้านหน้า ครีบหางไม่มีแต่ได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นหาง ม้วนงอสำหรับเกี่ยวจับวัตถุในน้ำหรือเกาะกันขณะผสมพันธุ์ตัวผู้จะมีลักษณะที่ต่างจากตัวเมียคือมีถุงหน้าท้อง สำหรับฟักไข่เป็นตัวและทำหน้าที่คลอเคลียแทนตัวเมีย โดยธรรมชาติแล้ว ม้าน้ำตัวผู้จะต้องเป็นฝ่ายอุ้มท้องแทนตัวเมียดังนั้นจึงมีถุงหน้าท้องเหมือนจึงใจ แต่ตัวเมียก็จะคอยวนเวียนอยู่ใกล้ๆ จนกว่าตัวผู้จะฝักลูกออกมาเป็นตัวและก็จะอยู่ด้วยกันตลอด จนกว่าตัวใดตัวหนึ่งจะตาย ตัวที่เหลือถึงไปจับคู่ใหม่แต่ใช้เวลานานพอสมควร ด้วยเหตุนี้ม้าน้ำจึงกลายเป็นสัญลักษณ์ของความซื่อสัตย์

จากพฤติกรรมของม้าน้ำจะเห็นได้ว่าม้าน้ำจะมีวิวัฒนาการในการปรับตัวในการดำรงชีวิตเพื่อการอยู่รอดในธรรมชาติ เนื่องจากม้าน้ำเป็นสัตว์ที่เคลื่อนไหวร่างกายค่อนข้างช้าจึงตกเป็นเป้าสายตาของผู้ล่า ม้าน้ำจึงต้องปรับสภาพของตัวมันเองทั้งรูปร่างทางกายภาพ รวมถึงเรื่องราวการดำรงชีวิตในเรื่องคู่ครองที่จัดได้ว่าเป็นสัตว์ที่แปลกและเป็นเอกลักษณ์ของม้าน้ำที่จะใช้ชีวิตอยู่ด้วยกันตลอดชีวิตจนกว่าตัวใดตัวหนึ่งจะตายไป สีสันทตามสภาพต่างๆ เพื่อให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย เพื่อความอยู่รอดของตัวมันเองลักษณะต่างๆ ที่กล่าวมานั้นเป็นความสวยงามในตัวของมันเองที่แปลกตาในด้านของทางกายภาพที่เกิดจากการบรรจงรังสรรค์ของธรรมชาติขึ้นมาให้มีความงามในการดำรงชีวิตอยู่เพื่อตัวของมันเอง รูปแบบลักษณะความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของมันเอง ม้าน้ำเป็นสัตว์ที่ไม่ค่อยเคลื่อนไหวตัวเองมากนักมักปล่อยตัวเองให้เคลื่อนไหวตามกิ่งก้านของปะการังที่มันเกาะอยู่ ไม่ว่ากระแสน้ำจะมีความแรงแค่ไหนมันก็จะเกาะอยู่อย่างนั้นอย่างนิ่งๆ หรือเมื่อศัตรูของมันใกล้ตัวเข้ามามันก็จะไม่หนีแต่จะใช้ความนิ่งของมันสยบศัตรูให้คิดว่าเป็นแค่ปะการัง ความสงบนิ่งของม้าน้ำจึงเป็นสิ่งที่ทำให้มันสามารถจะเอาตัวรอดได้ จากสถานการณ์ต่างๆ

ข้าพเจ้ามีความประทับใจในความพิเศษจากพฤติกรรมในการอยู่รอดตามธรรมชาติของมันที่กล่าวมาข้างต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเอาตัวรอดโดยธรรมชาติของตัวมันเอง (จากลักษณะทางกายภาพ) และพฤติกรรมการทำตัวนิ่งๆ ทำให้ข้าพเจ้าได้เกิดมุมมองแง่คิดจากสัตว์ตัวเล็กๆ ว่าสามารถปรับตัวได้อย่างชาญฉลาดประหนึ่งเป็นปะการังหรือสิ่งแวดล้อมเหล่านั้น ในท่ามกลางสิ่งแวดล้อมที่เต็มไปด้วยอันตราย ข้าพเจ้านำความประทับใจมาสร้างสรรค์เป็นผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผาในรูปแบบการจัดวาง เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงความงดงามในการปรับตัวเพื่อการอยู่รอดของชีวิต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผาในรูปแบบการจัดวางแสดงออกถึงความกลมกลืน ความเป็นเอกภาพของรูปทรงกับพื้นที่
2. เพื่อสื่อความหมายถึงความสุนทรีย์ ความงามของรูปทรงม้วนน้ำ จังหวะของการเคลื่อนไหว และแสดงออกถึงความกลมกลืน ความเป็นเอกภาพของรูปทรงกับพื้นที่ว่าง
3. เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงความงดงามในการปรับตัวเพื่อการดำรงอยู่ของชีวิต
4. เพื่อศึกษาและสร้างสรรค์ผลงานให้เกิดความสัมพันธ์กับแนวความคิด รูปแบบเฉพาะตัว

(Individuality)

วิธีการวิจัย

จากการกำหนดขอบเขตของการวิจัยสามารถกำหนดวิธีการวิจัยโดยรวบรวมข้อมูลจากภาคสนาม เอกสาร ตำราศิลปะ และสื่อต่างๆ สร้างสรรค์รูปแบบของผลงาน และพัฒนาตามแนวความคิดทำการสร้างสรรค์และพัฒนาแบบร่าง 2 มิติ เพื่อค้นหารูปแบบของผลงานที่สามารถสื่อให้เห็นถึงแนวความคิดในการสร้างสรรค์ สร้างแบบร่าง 3 มิติเพื่อหารูปแบบ และปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น สร้างสรรค์ผลงานตามกระบวนการของงานเครื่องเคลือบดินเผา สรุปรวบรวมเป็นเอกสาร และนำเสนอผลงาน

ที่มาของแนวความคิด

ข้อมูลม้วนน้ำมังกรทะเล Sea Dragon

Sea dragon เป็นปลาชนิดหนึ่ง มีลักษณะคล้ายม้วนน้ำ มีอยู่ 2 ชนิด คือ Sea dragon ที่มีลักษณะคล้ายใบไม้ และคล้ายหญ้าทะเล ทั้ง 2 ชนิดนี้ จะอาศัยอยู่ในทะเลทางใต้ของประเทศออสเตรเลีย โดยจะพบมากบริเวณที่มีหญ้าทะเล หรือบริเวณที่มีไม้ทะเลต้นๆ แต่ปัจจุบัน สามารถได้ด้วยความลึก 50 เมตร บางครั้งจะเรียกว่า Leafy sea dragon หรือ Weedy sea dragon Sea dragon จะไม่เหมือนม้วนน้ำที่บริเวณหาง คือที่หางของม้วนน้ำจะมีลักษณะเป็นวงงอขึ้นมา แต่ขอ Sea dragon จะมีลักษณะคล้ายหญ้าทะเล ลักษณะของ Sea dragon เช่นนี้จะทำให้สังเกตได้ยาก เมื่ออยู่บริเวณที่มีหญ้าทะเล เพราะการพรางตัวนี้เอง ทำให้ปลอดภัยจากศัตรูได้ ลำตัวของ Sea dragon จะมีลักษณะแข็งเป็นเสมือนเกราะ มีความยาว 45 ซม. สามารถเคลื่อนไหวได้เร็ว อาหารที่โปรดคือกุ้งตัวเล็กๆ ปลาตัวเล็ก แพลงตอน และเนื่องจากมันไม่มีฟัน จึงสามารถกินอาหารได้เพียงชิ้นเล็กๆ เท่านั้นในการผสมพันธุ์ Sea dragon ตัวผู้จะเปลี่ยนสีอย่างรวดเร็วเพื่อดึงดูดความสนใจจากตัวเมีย เมื่อตอใจกัน ตัวเมียจะวางไข่ประมาณ 200 ฟอง เป็นสีชมพูอ่อน โดยให้ตัวผู้เป็นคนดูแลไข่ ซึ่งไข่เหล่านี้ตัวผู้จะวางไว้บริเวณทางด้านล่างของตัว ตัวผู้จะดูแลเด็กๆ ไปจนกว่าเด็กๆ จะสามารถหากินได้เอง

ชื่อของมันได้มาจากลักษณะร่างกายที่ผูกคล้ายกับมังกรในเทพนิยาย ครีบลักษณะคล้ายใบไม้ไม่ได้มีไว้เพื่อการว่ายน้ำ แต่มีไว้เพื่ออำพรางตัวเท่านั้น มังกรทะเลใบไม้เคลื่อนที่โดยใช้ครีบกบบริเวณสันคอและครีบลึงใกล้กับปลายหางซึ่งยังมีลักษณะเหมือนครีบลากทั่วไปว่ายน้ำ ครีบทองทั้งสองเกือบจะโปร่งใสและมองเห็นได้ยากขณะมังกรทะเลขยับว่ายน้ำ การโบกครีบลึงเป็นลูกคลื่นช่วยให้การเคลื่อนไหวเป็นไปอย่างนิ่มนวล

ลักษณะทั้งหมดที่กล่าวมาช่วยให้มังกรทะเลสามารถพรางตัวกลมกลืนไปกับสาหร่ายทะเลที่ลอยล่องอยู่ในน้ำนั่นเอง มังกรทะเลใบไม้อาจมีความยาวได้ถึง 35 cm มังกรทะเลใบไม้มีญาติสนิทอยู่เพียงชนิดเดียว นั่นคือ มังกรทะเลใบหญ้า (Weedy Sea Dragon) ซึ่งอยู่ในสกุล Phyllopteryx ลักษณะที่ต่างกันของมังกรทั้ง 2 ชนิดนี้คือมังกรทะเลใบไม้จะมีรยางค์คล้ายใบไม้นี้ออกมาเป็นจำนวนมากกว่ามังกรทะเลใบหญ้า

จากลักษณะปากซึ่งเป็นท่อยื่นยาว มีปลายเปิดอยู่บริเวณปลาย มังกรทะเลใบไม้จึงกินอาหารพวกแพลงตอน กุ้งตัวเล็กๆ และ crustacean เล็กๆ อย่างอื่น ลักษณะการพรางตัวของมังกรทะเลใบไม้ได้มีไว้ใช้เพียงหลีกเลี่ยงศัตรู แต่ยังใช้อำพรางในการหาเหยื่อ ต่างกับม้าน้ำ มังกรทะเลไม่มีถุงหน้าท้องสำหรับพักไข่ แต่มังกรทะเลใบไม้ตัวผู้กลับมีไข่ติดอยู่กับส่วนล่างของหาง หลังการผสมพันธุ์มังกรทะเลใบไม้ตัวเมียจะวางไข่บริเวณหางตัวผู้ซึ่งจะม้วนงอเข้า ไข่ 100-250 ฟองจะถูกวาง บริเวณซึ่งเป็นที่ยึดของไข่จะมีเนื้อเยื่อซึ่งเต็มไปด้วยเส้นเลือด ซึ่งบริเวณดังกล่าวจะพัฒนาขึ้นในมังกรทะเลใบไม้ตัวผู้เฉพาะในฤดูผสมพันธุ์ตั้งแต่ช่วงเดือนสิงหาคมถึงเดือนมีนาคม ไข่ซึ่งยึดติดอยู่กับหางตัวผู้จะได้รับออกซิเจนผ่านทางเส้นเลือดที่มีอยู่มากมาย จากนั้น 4-6 สัปดาห์ ลูกมังกรน้อยก็จะฟักออกมา และจากนั้นไม่นานลูกมังกรทะเลก็จะต้องพึ่งตัวเองโดยปราศจากการช่วยเหลือของพ่อแม่ พวกมันจะใช้อาหารจากไข่แดงและล่าแพลงตอนสัตว์ขนาดเล็ก หนึ่งปีผ่านไปพวกมันจะโตได้ถึง 20 cm และจะโตเต็มที่ภายใน 2 ปี

Leafy Sea Dragon (มังกรทะเลที่เหมือนใบไม้) มีชื่อทางวิทยาศาสตร์ว่า *Phycodurus eques* เป็นสัตว์ที่มีความใกล้เคียงกับม้าน้ำ มังกรทะเลที่เหมือนใบไม้เป็นสัตว์ทะเลที่อาศัยอยู่ทางตอนใต้และตะวันตกของทวีปออสเตรเลีย โดยอาศัยอยู่ตามน้ำตื้น ด้วยรูปร่างของมันที่เหมือนกับใบไม้ของพืชทะเล ทำให้มันปลอดภัยจากการตกเป็นเหยื่อของสัตว์ทะเลชนิดอื่นๆ ในขณะที่ตัวมันเองยังชีพด้วยการกินสัตว์เล็กๆ ในทะเลรวมทั้งแพลงตอน เมื่อโตเต็มที่ จะมีขนาดประมาณ 18 นิ้ว หรือ 45 เซนติเมตร เมื่อถึงฤดูผสมพันธุ์ตัวเมียจะวางไข่ที่มีสีชมพูใสประมาณ 250 ฟอง ซึ่งจะเกาะติดอยู่กับหางของตัวผู้ และเจริญเติบโตเป็นตัวต่อไป

ที่มา : มหัทศจรย์ ได้โลกสีคราม seadragon มังกรทะเล, ม้าน้ำมังกรทะเล [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 19 กุมภาพันธ์ 2553. เข้าถึงได้จาก <http://www.tripandtrek.com/tntboard/index.php?topic=746.0>

ภาพที่ 1 ภาพม้าน้ำ sea dragon

ที่มา : Peter DeMarco , Leafy Sea Dragon page [Online], accessed 28 March 2011. Available from http://www.divegallery.com/Leafy_profile.htm

ภาพที่ 2 ภาพม้าน้ำ leafy sea dragon

ที่มา : Jacopo Werther, Leafy Sea Dragon [Online], accessed 28 March 2011. Available from http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Leafy_Sea_Dragon.jpg

ภาพที่ 3 ภาพใต้น้ำ leafy sea dragon

ที่มา : Papa Lima Whiskey, Leafy Seadragon [Online], accessed 28 March 2011. Available from http://en.wikipedia.org/wiki/File:Leafy_Seadragon_Phycodurus_eques

ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน

วัตถุดิบและกระบวนการสร้างสรรค์ทางเครื่องเคลือบดินเผา

การหาเนื้อดินปั้น เนื้อดินปั้นที่ใช้ในการขึ้นรูป ขำพเจ้าได้นำดินสโตนแวร์มาทดลองใช้เพื่อให้เหมาะสมกับการขึ้นรูปงานของขำพเจ้า ซึ่งมีวัตถุดิบดังนี้

ดินดำสุราษฎร์ธานีร้อยละ	50
ดินขาวลำปาง	ร้อยละ 45
ซิลิกา	ร้อยละ 10
ทรายละเอียด	ร้อยละ 4

เนื้อปั้นดินสโตนแวร์ เป็นเนื้อดินมีความเหนียวดีมาก และค่อนข้างหยาบที่เผาจนถึงจุดสุกตัวส่วนใหญ่เป็นสีเทาอ่อน สีเทาเข้ม สีน้ำตาล ดินชนิดสโตนแวร์เผาไฟสูงมากอุณหภูมิที่ใช้ในการเผาประมาณ 1191 - 1390 องศาเซลเซียส มีคุณลักษณะแข็งแรงเป็นพิเศษ น้ำและของเหลวซึมผ่านไม่ได้ การเตรียมผลิตภัณฑ์สโตนแวร์เป็นผลิตภัณฑ์ที่เผาไฟค่อนข้างสูง นิยมใช้หินฟันม้า เป็นส่วนผสมช่วยให้เกิดการหลอมละลาย และช่วยให้ช่วงการสุกตัวยาว ได้ดี บางชนิดใช้ดินเชื้อ ผสมลงไปบ้างถ้าไม่มีดินประเภทสโตนแวร์เคลย์ควรใช้ส่วนผสมของเนื้อดินโดยใช้ดินขาว ดินบอลเคลย์ หินฟันม้า หินแก้ว และออกไซด์ของเหล็ก ซึ่งทำให้เกิดสีน้ำตาลธรรมชาติ

เคลือบที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน

เคลือบ คือ สารประกอบของอลูมินา (alumina) ซิลิกา (Silica) และสารที่ช่วยให้ละลายในกระบวนการความร้อน มีลักษณะใสคล้ายแก้วมีทั้งความมันวาวและสะท้อนแสงมีทั้งที่สามารถมองเห็นเนื้อดินได้เรียกว่าเคลือบใส และที่บดบังเนื้อดินได้ เรียกว่าเคลือบทึบ

น้ำเคลือบที่ใช้ในการสร้างสรรค์งานของข้าพเจ้านั้นเป็นเคลือบที่บดบังเนื้อดินไม่สามารถมองเห็นเนื้อดินได้ มีความมันวาวและด้าน เป็นเคลือบที่มีอุณหภูมิสูง จัดเป็นเคลือบอุณหภูมิสูง เเผาที่อุณหภูมิ 1200 °c บรรยากาศ Oxidation ใช้วัตถุดิบที่เป็นตัวช่วยในการหลอมละลาย คือ หินฟันม้า (Feldspar) และหินปูน (Calcium carbonate) มีความคงทนต่อการกัดกร่อนของกรดและด่าง ทนต่อการขีดข่วนได้ดีผิวเคลือบมีความมันวาว สีของเคลือบที่ออกมา ก็จะแสดงออกมาให้เห็นถึงบรรยากาศของธรรมชาติได้ทั้งทะเล และตัวของมันน้ำเพื่อให้เข้ากับรูปแบบและแนวความคิดของงาน

ส่วนผสมของเคลือบ

Nepheline syanite	50 %
Barium carbonate	30 %
Frit borax	10 %
Lithium dioxide	5 %
Bentomite	5 %
Oxide	
1. copper oxide	2 %
Tin oxide	4 %
2. copper sulphate	3 %

ตัวอย่างเคลือบที่นำมาใช้ในผลงาน

ภาพที่ 4 ตัวอย่างเคลือบที่นำมาใช้ในผลงาน
ที่มา : จากการศึกษาของผู้วิจัย

การขึ้นรูปชิ้นงาน

การปั้นด้วยมือ (hand forming) เป็นวิธีขึ้นรูปที่อิสระที่สุด ผู้ปั้นจะใช้มือและอุปกรณ์ต่างๆ เข้าช่วยในการปั้นดินให้เป็นรูปร่างตามต้องการ วิธีนี้สามารถปั้นผลงานได้ทุกรูปร่าง แต่มีขนาดไม่แน่นอน และต้องอาศัยใช้เวลาและความชำนาญของผู้ปั้นมาก จึงมักใช้กับงานศิลปะ

ภาพที่ 5 ผลงานการขึ้นรูปด้วยมือ

ที่มา : จากการศึกษาของผู้วิจัย

ภาพที่ 6 ผลงานการขึ้นรูปด้วยมือ

ที่มา : จากการศึกษาของผู้วิจัย

การเผาดิบ (Biscuit Firing)

การเผาดิบเป็นการให้ความร้อนแก่งานเครื่องปั้นดินเผาที่ผ่านการขึ้นรูปและผึ่งแห้งมาแล้ว ด้วย การเพิ่มอุณหภูมิความร้อนที่ละน้อย การให้ระยะเวลาแก่การเผาได้เป็นไปอย่างช้าๆสม่ำเสมอ เพื่อการเผา ผลิตภณฑ์จะได้ไม่แตกหักเสียหายระหว่างการเผา อุณหภูมิในการเผาดิบประมาณ 750 - 800 องศาเซลเซียส ใช้เวลาประมาณ 8-10 ชั่วโมง เวลาในการเผาไม่ควรเร็วไปกว่านี้เพราะอาจทำให้งานหักเสียหายได้ ควรปล่อยให้เตาเผาเย็นลงโดยใช้เวลาประมาณ 24 ชั่วโมงจึงนำงานออกมาจากเตา การเผาดิบนอกจากทำให้งานมีความคงทนถาวรแล้ว ยังทำให้เห็นสีของเนื้อดินและเป็นการตรวจสอบความสมบูรณ์ของเนื้อดินว่ามีการ แตกร้าวจบ บิดงอหรือไม่เป็นการสร้างความเชื่อมั่นว่าผลงานนั้นไม่ได้แตกหักเสียหายก่อนที่จะนำไปตกแต่ง เคลือบ

ภาพที่ 7 ผลงานการขึ้นรูปด้วยมือ

ที่มา : จากการศึกษาของผู้วิจัย

การเผาเคลือบ

กระบวนการเผาเคลือบเป็นขั้นตอนที่ทำหายและน่าตื่นเต้นที่สุด ในกระบวนการสร้างสรรค์งานเครื่องปั้นดินเผา เพราะการควบคุมอุณหภูมิจะต้องใช้เทคนิคและความแม่นยำ ในการกำหนดระยะเวลาโดยจะผิดพลาดไม่ได้ แต่บางสิ่งที่เราคิดอยากได้ให้ออกมามีที่ใจเราต้องการ บ่อยครั้งที่ไม่เป็นอย่างหวัง การเผาเคลือบผลงานของข้าพเจ้านั้นเผาที่อุณหภูมิ 1200 องศาเซลเซียส บรรยากาศ Oxidation และจะต้องเผาให้ได้ตามอุณหภูมิที่กำหนด มิฉะนั้นการเผาจะเกิดความเสียหายได้ ถ้าเผาเกินน้ำเคลือบจะไหลมาก ถ้าเผาไฟต่ำไปเคลือบก็จะไม่มันวาวตามที่ต้องการ การปิดเตาเผาหลังจากการเผาเคลือบได้ที่แล้ว ควรปล่อยให้เตาเผาทิ้งไว้ประมาณ 24 ชั่วโมง อัตราการลดความร้อนควรใช้ 100 องศาเซลเซียสต่อชั่วโมงจะทำให้เคลือบไม่แตกร้าวเสียหาย

ภาพที่ 8 ผลงานการขึ้นรูปด้วยมือ

ที่มา : จากการศึกษาของผู้วิจัย

ภาพที่ 9 ผลงานสำเร็จ ความสุนทรีย์จากม่านน้ำ ชุดที่ 1
ที่มา : จากการศึกษาของผู้วิจัย

ภาพที่ 10 ผลงานสำเร็จ ความสุนทรีย์จากม่านน้ำ ชุดที่ 1
ที่มา : จากการศึกษาของผู้วิจัย

ผล/สรุปผลการวิจัย

ในการทำโครงการวิทยานิพนธ์ ครั้งนี้ ทำให้ข้าพเจ้าได้รับประสบการณ์ในการทำงานศิลปะเครื่องเคลือบดินเผาตั้งแต่ขั้นตอนแรกจนถึงขั้นตอนสุดท้าย เป็นประสบการณ์อันมีค่าในการทำงานทางด้านนี้ในอนาคตอย่างมาก ได้เรียนรู้การทำงานอย่างเป็นระบบ มีกระบวนการที่ลงตัว ฝึกการจัดสรรเวลาในการรับผิดชอบผลงานที่จะต้องทำออกมาให้ดีที่สุด ได้รับทราบถึงปัญหา และวิธีแก้ไขมาปรับปรุงให้บรรลุตาม

วัตถุประสงค์ โดยเฉพาะปัญหาเฉพาะหน้าและสิ่งที่คาดไม่ถึง สิ่งที่ไม่เคยผ่านประสบการณ์มาก่อนในการทำงานเครื่องเคลือบดินเผา

ข้าพเจ้าได้ผลงานศิลปะเครื่องเคลือบดินเผาในรูปแบบงานประติมากรรมตรงตามวัตถุประสงค์ที่ได้เสนอแนวความคิดของตนเอง ได้ผลงานที่มีคุณค่า ตรงกับแนวความคิด แสดงออกได้ตามวัตถุประสงค์หลักที่ตั้งไว้ และผลงานการสร้างสรรค์ที่สำเร็จก็สามารถแสดงผลถึงความสุนทรีย์ที่จากม้าน้ำได้ จัดแสดงเผยแพร่ให้ผู้ชมได้รับและสัมผัสถึงความสุนทรีย์ของม้าน้ำ

อภิปรายผล

จากการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ของผู้วิจัยที่ผ่านมาเป็นการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผา โดยมีที่มามีความประทับใจในความพิเศษจากพฤติกรรมในการอยู่รอดตามธรรมชาติของม้าน้ำที่กล่าวนำข้างต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเอาตัวรอดโดยธรรมชาติของตัวมัน และพฤติกรรมการทำตัวนิ่งๆทำให้ข้าพเจ้าได้เกิดมุมมองแง่คิดจากสัตว์ตัวเล็กๆว่าสามารถปรับตัวได้อย่างชาญฉลาดประหนึ่งเป็นปะการังหรือสิ่งแวดล้อมเหล่านั้น ในท่ามกลางสิ่งแวดล้อมที่เต็มไปด้วยอันตราย ข้าพเจ้านำความประทับใจมาสร้างสรรค์เป็นผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผาในรูปแบบการจัดวาง เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงความงดงามในการปรับตัวเพื่อการอยู่รอดของชีวิต

เนื้อดินปั้นที่ใช้ในการสร้างสรรค์เป็นดินสโตนแวร์ ตกแต่งโดยใช้เคลือบที่มีสีสันทึบระบายอากาศของใต้ท้องทะเลสีสนของม้าน้ำ และให้เคลือบมีความสอดคล้องกับแนวความคิด โดยมีลักษณะเป็นเคลือบทึบผิวมันและเคลือบกึ่งมันกึ่งด้าน เเผาเคลือบที่อุณหภูมิ 1,200 องศาเซลเซียส ในบรรยากาศสันดาปสมบูรณ์

การสร้างสรรค์ของโครงการ ประกอบด้วยผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผาในรูปแบบประติมากรรมติดตั้งบนผนัง มีขนาดประมาณ 4-6 เมตร จำนวน 2 ชุด แสดงเนื้อหาเรื่องราวตามจินตนาการผ่านรูปทรง สีสนของเคลือบที่สามารถตอบสนองต่อแนวความคิดที่แสดงออกถึงความงาม และ ความสุนทรีย์ของม้าน้ำ

ข้อเสนอแนะ

ในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมเครื่องปั้นดินเผาของผู้วิจัย ได้ดำเนินการตามขั้นตอนที่ได้วางไว้เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายและผลสำเร็จในการสร้างสรรค์ ได้พบกับปัญหาในการสร้างสรรค์ดังนี้

1. ชิ้นงานมีความเปราะบาง ในการประกอบชิ้นงานควรระมัดระวังให้ชิ้นส่วนของงานเกี่ยวกัน และควรหาที่วางผลงานให้มีความเหมาะสม ไม่ขยับหรือย้ายชิ้นงานบ่อยๆ
2. การเคลื่อนย้ายชิ้นงานขณะจะนำไปเผา เนื่องจากชิ้นงานมีความเปราะบางมาก เวลาเคลื่อนย้ายต้องระวังไม่ให้น้ำหนักได้รับความกระทบกระเทือน
3. การเผาชิ้นงานควรเผาแยกกับผลงานอื่นๆเพื่อป้องกันการได้รับความเสียหายจากชิ้นงานอื่น เพราะขณะวางเผา และ เองงานออกจากเตา ควรเคลื่อนย้ายงานด้วยตนเอง
4. เคลือบที่ใช้กับผลงานควรทดลองให้ได้เคลือบที่ตรงกับแนวความคิด และเมื่อมีการช่างเคลือบใหม่ควรทำการทดลองทุกครั้งเพื่อป้องกันเคลือบที่สีผิดเพี้ยนไป

5. ควรวิเคราะห์และวางแผนการทำงานในขั้นตอนต่างๆ ให้ละเอียดรอบคอบ เพื่อป้องกันปัญหาต่างๆ และเพื่อความรวดเร็วในการทำงาน

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

ไพจิตร อิงศิริวัฒน์, รวมสูตรเคลือบเซรามิกซ์, กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, 2537

ศุภกา ปาลเปรม, เคลือบ : ดินเผา. กรุงเทพมหานคร: บริษัท โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮาส์ จำกัด , 2552

มหัศจรรย์ ใต้โลกสีคราม seadragon มังกรทะเล, มน้ำมังกรทะเล [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 19 กุมภาพันธ์

2553.เข้าถึงได้จาก <http://www.tripandtrek.com/tntboard/index.php?topic=746.0>

ภาษาต่างประเทศ

Jacopo Werther, Leafy Sea Dragon [Online], accessed 28 March 2011. Available

from http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Leafy_Sea_Dragon.jpg

Papa Lima Whiskey, Leafy Seadragon [Online], accessed 28 March 2011. Available

from http://en.wikipedia.org/wiki/File:Leafy_Seadragon_Phycodurus_eques

Peter DeMarco , Leafy Sea Dragon page [Online], accessed 28 March 2011.

Available from http://www.divegallery.com/Leafy_profile.htm